

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvd. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm, osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in uveljavljeno v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 3-00.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokpišje se ne vrača! Naročnino, oglašne in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik **ŠTEFAN GODINA**. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 12. Trgovinski minister Hieronymi je predložil zakonski načrt glede prepovedi nočnega dela žensk v industrijskih obratih. — Zbornica je nadaljevala generalno debato o bančni predlogi. Poslan. Bela Földes (Justhova stranka) se je pridružil večeršnjim izjavam poslanca Frana Košta glede ustanovitve samostojne ogrske banke.

Poset kralja Petra v Parizu.

DUNAJ 12. „Zeit“ poroča iz Belega, da je dospel tjakaj srbski odposlanec v Parizu, da se dogovori s kraljem Petrom glede njegovega poseta v Parizu, in da sporoči njegove želje francoski vladi. Kralj Peter pojde v Parizu po svojem obisku v Rimu, ali prej se povrne bržkone v Beligrad.

Finske deželnozborske volitve.

HELSINGFORS 12. Volitve za finski deželni zbor so dovršene v mnogih okrajih. Socijalisti so dobili doslej 315.432 glasov, Starofinci 172.896, Mladofinci 114.532, Švedski 106.289, agrarci 61.614 in krščanski delavci 14.545 glasov. Volitev se udeležuje letos več volilcev nego lani.

Manifestacija rudarjev.

LITIH 12. — Danes popoldne je bila tukaj manifestacija približno 40.000 rudarjev, ki so došli iz vseh bližnjih krajev z ženami in otroci. Manifestantje so se zbrali pred mestno hišo, kjer so imeli nekateri poslanci govore. Manifestacija se je izvršila mirno.

Kolera.

CARIGRAD 12. Uradno je objavljeno, da je od 13. septembra do sedaj obolelo na kolero 1300, umrlo pa 785 oseb.

Eksplozija na vojni ladiji.

PULA 12. Pri ogledanju 10 cm. vžigalca topa na vojni ladiji „Radecki“ je en vžigalec eksplodiral in ubil enega moža. Vzrok eksplozije je še neznan, zdi se pa da se je eksplozija pripetila vsled neprevidne manipulacije.

PORTUGALSKA.

Demisija ministra za notranje stvari De Almeida.

DUNAJ 12. — „Ag. Havas“ poroča iz Lizbone: Minister za notranje stvari de Almeida je odstopil. Gruče demonstrantov so prišle danes pred ministerstvo za notranje stvari in so prosile ministra, naj ostane še nadalje v službi. Deputacija trgovinskih uslužbencev je prosila predsednika začasne vlade Brago, naj ne vsprejme demisije ministra za notranje stvari. Braga je odgovoril, da odkloni prošnjo ministra za odstop.

Štrajk železničarjev in trgovinskih uslužbencev.

LIZBONA 12. Štrajkujoči železničarji so preselili ostalo delavstvo, naj se ne pridruži gibanju, da se prepreči nemire. V glavnem mestu in v drugih večjih krajih vlada mir.

LIZBONA 12. — Promet tuzemskih in mednarodnih vlakov je popolnoma ustavljen. Štrajk se je razširil tudi na južna mesta. Železničarji so popolnoma mirni in čakajo na končno odločitev upravnega sveta. Upati je, da štrajk danes konča. Železnice se nahajajo v najboljšem stanju in zabeležiti ni nikakega čina sabotaže. Železničarji državnih prog so se iz kolegialnosti izjavili solidarnimi z ostalimi.

LIZBONA 12. — Minister za notranje stvari se je pričel danes pogajati s trgovskimi uslužbenci. Štrajk istih ni splošen. — Mnogo prodajalnic je odprtilih. V mestu je pomorno prišlo do spopadov, vsled česar je bilo aretiranih mnogo oseb. — Patrulje vzdržujejo mir.

LIZBONA 12. Društva trgovcev in trgovinskih uslužbencev so se sporazumela, da se zopet odprejo prodajalnice. Ob enem je bilo odločeno, da se prodajalnice do daljne odredbe zapirajo ob 9. uri.

Vse zopet v redu.

LIZBONA 12. Mesto izgleda zopet normalno. Vse prodajalnice so odprte. Minister za notranje stvari obdrži svojo listino in izda nov spremenjen zakon o tedenskem dnevu počitka, ki ostane v veljavi do konstituantne. Poštna služba na severu in na jugu Portugalske je osegurana. Mednarodni promet na morju in na kopnem je zopet vzpostavljen.

LIZBONA 12. Zdi se, da se poulično gibanje ne razširja. Sedaj štrajkajo samo še železničarji. Izgredi se ne dogajajo. Upati je, da se vsa stvar poravnava mirno.

Bruselj 12. Narodna banka je znižala diskont na 4 in pol odst.

Dunaj 12. „Reichspost“ poroča, da nameravajo tudi v Avstriji osnovati zbor dobrovoljnih aviatikov.

Dunaj 12. V Mozinski-Rudinki (Galicija) je včeraj za pljučnico umrla Helena grofica Cholowiecka, soproga višega ceremonijera grofa Edvarda Cholowieckega.

Zadar 12. Na Hvaru je umrl včeraj naravoslovec Gregor Bučić v starosti 82 let. Pokojnik je bil častni doktor filozofije graškega vseučilišča in od leta 1858 dopisnik c. kr. centralnega zavoda za meteorologijo in geodinamiko.

San Salvador 12. Predsednikom republike je bil izvoljen dosedanji podpredsednik dr. Manuel Arango.

Pariz 12. Senat je z 228 od 247 oddanih glasov izvolil Dubosta predsednikom.

Na višku nasilnosti.

Trst, 12. januarja.

Novo leto je začelo za nas Slovence v znamenju zatiranja in preganjanja. O lopovščinah, ki jih uganjajo naši sovražniki, znamo vsi. Te lopovščine so take, da si kaj hujšega sploh ni možno več misliti. Vendar so tržaški gospodovni Italijani še pravi sušmarji v primeri s koroškimi Nemci.

V Špitalu na Koroškem so bili trije slovenski železniški uradniki kaznovani vsak za 20 kron globe, ker so v poli za ljudsko ljudsko štetje navedli slovenščino kakor običajni jezik! A ne le to! Vsi ti Slovenci so postali v Špitalu nemogoči. Županstvo se je obrnilo brzojavno na ravnateljstvo za zahtevo, da naj takoj premesti iz Špitala uradnike, ki so bili tako predrzni, da so povedali — kaj so! Hišni gospodarji, kjer so oni uradniki stanovali, so jim takoj odpovedali stanovanja; po gostilnah in v javnih gostilnah in javnih lokalih jim ne strežejo, kolegi v uradu jih gledajo po strani.

V Trstu so Nemci nabili po mestu lepke z napisom: „Nemci! Vaš običajni jezik je nemški!“ V Špitalu pa kaznujejo Slovence, ki se ravna po tem nemškem nauku ter mislijo, da kakor je za Nemca nemščina, je za Slovence slovenščina običajni jezik.

Ti nesrečni slovenski uradniki imajo sedaj poskušati na lastni koži, da za Nemce velja ena, za Slovence druga logika. Ona prva, ki velja za Nemce, je logika gospodov, ona druga, ki velja za Slovence, logika za sužnje!

In da hočejo Nemci izvesti ti dve logiki do najskejskih konsekvenc, dokazuje način, kakor se je izvedlo ljudsko štetje v slovenskih občinah na Koroškem. Tu so občine, kjer bi — izvzemši nemškutarskega učitelja — zastoj iskali Nemca z lučjo o belem dnevu, a pri ljudskem štetju so nemški števni komisarji našli večino — Nemcev! Ker je pa „Katoliško politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem“ protestiralo proti takemu nasilju, je koroška deželna vlada napravila kratek proces: razpustila je društvo „radi prekoračenja svojega delokroga“.

A kakor da to ni še dovolj, je vlada ustavila vse brzojavke, ki naj bi časopisom govorile o tem nasilstvu in je preprečila tudi telefonične pogovore s časopisi!

V očigled tem infamijam, — ki jih uganjajo s pomočjo vlade — se moramo pač vprašati: ali so to sploh še ljudje s človeškim čustvovanjem? Ne, gotovo ne! To so divjaki, poživinenci.

Vendar menimo mi, da je tudi v tem besnilu za nas mnogo tolažilnega. Z dogodki, ki se odigrajajo te dni, je dosegle besnenje italijanov na jugu in ono Nemcev na severu brezdvomno svoj višek. Stvari, ki so se dogajale in se še dogajajo te dni v Trstu in na Koroškem, bi bile sicer v vsaki kulturni državi nemogoče. Zato se smemo opravičeno nadejati, da je s tem pač dosežen višek. Kajti, dalje s takimi nasilstvi ni več možno. Pričeti mora — padanje. Dosedaj so se Italijani in Nemci res poslužili vseh sredstev, ki so bila sploh možna, da bi nas uničili. Ni se jima to posrečilo. Bilo je trenutkov, ko smo res omahovali, a klonili nismo nikdar. Reakcija, ki se pojavlja iz vrst našega naroda, dokazuje le, da je v tem narodu še odporne sile.

Zato ostane tudi prerokovanje nekega nemškega lista, da se proces germanizacije koroških Slovencev ne da več zadrževati, le prerokovanje, ki se — tako se nadejamo — ne izpolni. — Če se omenjeni nemški list veseli naše nesloge in je besede, ki jih je rekel Tacit o Germanih, da jih pogubi njihova lastna nesloga, hotel obrniti na nas Slovence, imamo mi živo zavest, da kakor se prerokovanje Tacita glede Germanov ni

izpolnilo, se ne izpolni niti prerokovanje nemškega lista glede Slovencev.

Naroda, ki ima sam voljo do življenja in voljo do dejanj v svojo obrambo, ne spravijo vse sovražne sile s sveta. Zato je opravičena naša nada, da vsa tozadevna prerokovanja ostanejo le pobožne želje. Kakor je ostal Tacit kriv prorok, ostanejo tudi oni nemški krivi proroki.

Ljudsko štetje.

Hišnim posestnikom v gornji okolici.

Ker doslej ni še rešena prošnja za nove sekcije za ljudsko štetje v gornji okolici, in ker bi se moralo oddati ovojne pole za naznanilnicami vred do 15. tega meseca (prihodnje nedeljo), svetujemo hišnim gospodarjem v vsej gornji okolici od Križa do Bazovice naj pošljejo svoje naznanilne pole čim prej na edino sekcijo za ljudsko štetje na Proseku in sicer najbolje v večih kupih potom po 8 t. Prosimo vse one gospode, ki so šli ljudem na roko pri popisovanju, da uredijo skrbno in pravilno takoj tudi ta posel za vso njihovo vas.

Za gospodo ne veljajo zakoni.

Za tržaške lahone ne veljajo zakoni. Ne pomagajo ne grožnje z globami, ne žuganja. Oni se pozvižgajo na vse te stvari, ker vedo, da jim avstrijske oblasti ne bodo stopile na prste, ko bi se šlo za Slovence, potem seveda bi bila stvar drugačna! To bi prišlo kazni, da bi bilo veselje!

Med one, ki zvižgajo na državne zakone, spadata tudi gg. Comel, lastnik hiše v ulici Remota št. 5 in administrator Umberto Persico. V omenjeni hiši je 36 družin, ki še sedaj niso dobile naznanilnic za ljudsko štetje!

Za revizijo ljudskega štetja.

Italijanski podaniki in oni iz nemške države ne spadajo med avstrijske državljane in vsled tega ne morejo in ne smejo napovedati običajnega jezika; dotični razpredel v naznanilnicah mora ostati prazen; vendar zahtevajo magistratni organi, da regnikoli navedejo tudi običajni jezik in ga tudi upisavajo. — Pozivljamo vlado, da pri reviziji skrbi, da ne bodo regnikoli pomnoževali italijanstva, oziroma pomanjševali Slovenstva Trsta.

Ljudsko štetje naj bo čisto, odstotki običajnega jezika naj bodo zanesljivi. Zato zahtevamo, da se isto vrši po vladnih organih, od katerih pričakujemo, da bodo po vesti nepristransko izvrševali poverjeno jim nalogo.

Do Vas pa, narodni zastopniki in najbolj zanesljivi revizorji, pozor na te najbolj nepotrebne elemente z imenom regnikoli, pri katerih bo označen tudi običajni jezik.

O volitvah se kupuje glasove

po 10—15 do 20 K, za ljudsko štetje pa Slovence po 4 ali 5 stotink. Dne 6. t. m. sem šel po svojih opraviilih k nekemu administratorju. Po dovršenem opravilu ni mogel drugače, nego da je navel nagovor na ljudsko štetje. In razvil se je tak-le razgovor:

On: Kje stanujete v Rojanu? Kam naj se nese izpolnjene pole? Kje je sekcija v Rojanu?

Meni se je zdelo to vprašanje od omenjenega administratorja neumno, zato sem mu tudi neumno odgovoril, da — ne vem.

On: Kaj je res, da tam Slovenci tako goljufajo ter pišejo vse Italijane za Slovence? Jaz: Nevem prav, ampak nekaj sem slišal o sličnih sleparijah, pa ne, da bi Lahe pisali za Slovence, pač pa narobe: Slovence za Lahe! In čital sem, da je to kaznjivo. Oni: No ako jaz ljudi, ki stanujejo v moji hiši in ki jih nisem še nikoli slišal slovenski govoriti, vpišem za Lahe, mislim, da je to popolnoma pravilno, ker pisat se mora le običajni jezik in nič drugega. Pa veste, kaj Vam še pravim: to ni vse skupaj nič, tista kazen je samo pesek v oči. Ker, ako so kupovali o volitvah glasove po 10, 15 do 20 K, bodo pri ljudskem štetju plačevali od 4 do 5 stotink. In to ni nič! Na to čudno logiko in — moralo laškega administratorja sem odgovoril jaz: Kako to? Na to mi je on raztolmačil: Recimo, da bi Vi zapisal 10 laških družin za Slovence, in da vsaka družina obstoji iz 5 ljudi bi znašalo to skupaj 50; kaznovan bi bil torej z 2 kronami globe. To bi bilo štiri stotinke na vsako osebo!!

S takimi lažmi in bedastostmi skušajo Lahe mamiti in slepariti!

Kako bo pa z mestno norišnico?

Od raznih strani se nas vprašuje, kako se vrši ljudsko štetje v mestni norišnici? Nekdo bi rad vedel, če je med blaznimi v

mestni norišnici tudi kak Slovenec, ali so morda sami Italijani — norci!

Mi tem radovednejšem res ne moremo ustreči, a ker je „Independente“, nedavno temu pisal, da je v mestni norišnici filijalka „Narodnega doma“, smo sami zelo radovedni, če potrdi tudi ljudsko štetje to trditev.

Komedijski nadaljuje! In to naj bi bilo ljudsko štetje?

Mi smo navedli že na stotine slučajev, ter dokazali, da način, kako se vrši v Trstu ljudsko štetje, sploh ni ljudsko štetje. Italijanski fanatični hišni gospodarji in administratorji svojim najemnikom sploh ne izročajo naznanilnic, temveč jih kar brez drugega vpišejo za Italijane, ne da bi jih sploh vprašali za podatke, ali pa vplivajo z grožnjami na ljudi, da se vpišejo za Italijane.

Kljubu temu se zdi, da je gospodom na anagrafičnem uradu nastalo še vse preveč Slovanov. Zato so začeli kar po vrsti klicati Slovence na razne sekcije in direktno na anagrafični urad, kjer uplivajo na ljudi z grožnjami, da bodo kaznovani, ako ne navedejo italijanščino kakor običajni jezik. One pa, ki se ne dajo prestrašiti, pregovarjajo, da navedejo poleg slovenščine še italijanščino kakor običajni jezik. Seveda pride potem slovenščina brisana. Tako se postopa na anagrafičnem uradu v imenu državne avtoritete!

Uboga Avstrija, v čegave roke si prišla!

Mi vprašamo samo: Ali še ne bo konca tem...? Ali res državna oblast nima moči, da bi storila konec tej komediji, ter naročila državnemu pravniku, da ustavi plemenito rokodelstvo, uradne fabrikacije Italijanov potom groženj in izsiljevanj! Zakaj to, kar se uganja na raznih magistratnih sekcijah za ljudsko štetje in anagrafičnem uradu, diši prav močno po — kazenskem zakonu!

Ciganski Italijani.

Pišajo nam: Pred dnevi ste poročali v „Edinosti“, da so vse cigane v Rojanu popisali za Italijane. Včeraj sem čital, da se je v hiši Sinigoja, ulica St. Ermarcora št. 7, vpisalo iz ene sobe in kuhinje 10 Slovencev. In to je dalo Italijanom povod za protest. Dne 5. t. m. pa je vzel isti Sinigoj v isto hišo v en sam prostor, ki pa ni ne kuhinja ne soba, kakih 15 ali 20 ciganov. In včeraj dne 10. t. m. sta šli 2 laški učiteljci popisati jih za Italijane! Da vidimo, ali bo tudi sedaj magistrat protestiral, češ, kako da more biti 15 do 20 ljudi v enem samem prostoru, ki niti določen ni za stanovanje?

„Piccolove“ lumparije!

„Piccolo“ ve vsaki dan poročati o nekakih nasilstvih, sleparijah in celo copernikah, ki jih baje zagrešamo Slovenci pri sedanjem ljudskem štetju: to dela očividno z namenom, da krije vso laško predrznost pri tem popisu. Navadno se „Piccolovi“ slučaj radi netočnih podatkov ne dajo zasledovati, da-si jih poročajo nekako iz „uradnih“ virov. Že včeraj smo razjasnili tak slučaj, kako so nekemu Rojančanu po krivici očitali, da je naštel v svoji naznanilnici kar 6 Slovencev več, nego jih navadno stanuje pri njem. Danes zamoremo zopet zavrniti drugo tako „štorijo“ „Piccolovo“, ki jo je predvčeršnjem natvezal svojim bralcem kot izvenreden vzgled slovenske predrznosti. Poročal je namreč, kako je neka magistratna komisija dognala slučaj falzifikacije, ki jo je baje zagrešil vratar hiše ulice S. Lazzaro št. 19 s tem, da je napoved neke rojene Slovenke, ki hoče biti Italijanka, sedaj skrivši popravil v Slovenko. Sedaj smo izvedeli povsem zanesljivo, da omenjeni vratar ni niti mogel nič popraviti, ki ni dobil nobene naznanilnice v svoje roke in da hišni administrator g. Kessl tudi ne ve prav ničesar o kakem takim slučaju v dotični hiši. In opravičen je sum, da so vse te „Piccolove“, „štorije“ tako izmišljene in prikrojene kakor omenjeni jako tipični slučaj.

Čast slovenskim dekletom!

Mnoga naša slovenska dekleta, ki so prisiljena si služiti v Trstu svoj kruh, bijejo te dni naravnost herojsko borbo za svojo narodnost. Zabilježili smo par slučajev, da so nekatere naše služkinje zatajile svojo narodnost in svoje slovenske ime. Vendar je mnogo večje število onih naših deklet, ki so se junaški postavile v bran. Dosedaj nam je znanih devet slučajev, ko so naša dekleta zapustila raje službo, kakor da bi se pustile vpisati za Italijanke! Pred tako oločnostjo, narodno zavednostjo in značaj-

SLOVENC! Govorite na sekcijah za ljudsko štetje samo slovenski!

nostjo treba pač sneti klobuk! Taka značajnost ogromne večine naših deklet nas globoko odškoduje za njih par revic, ki so pozabile, da jih je rodila slovenska mati! Dokler so naša dekleta tako odločna, zavedna in značajna, se našemu narodu pač ni treba bati, da bi propadel. Prepričani smo, da, kakor hočejo ta dekleta sedaj ostati zvesta svojemu narodu, bodo pozneje zveste svojim možem in skrbne matere svojim otrokom.

Naša zavedna dekleta so naša nada in up naše boljše bodočnosti!

Slovenski Italijani!

Za Italijane so se vpisali sledeči „Kala-breži“:

Zimenc Martin, doma iz Kanala, Lovrenc Cermak iz Prestranka pri Postojni, Peter Dorejn od neke iz Dalmacije in žena mu iz Vrhnike, ki stanujejo v ulici Giochino Murat št. 2 v I. nadstropju. Dalje: Mihael Tratnik, doma iz Bovca, stanujoč v ulici Ombrello št. 5, Luka Kemc iz Prestranka pri Postojni, stanujoč v ulici Olmo 12 in Janez Adernik iz Slov. Bistrice na Štajerskem.

Ko pridejo ti ljudje v svoje domače kraje, naj se jih pošlje v Kalabrijo, kamor spadajo!

Ljudsko štetje je pa res v zanesljivih rokah!

Zadnjič smo poročali, kako so Rocolčani našli magistratove nemško-laške števne pole lepo shranjene v blatu pod velikim kamnom na Golavki, v kolikor jih ni burja raznesla po polju in ogradah rocolskih. Enako se je pripetilo tudi v Rojanu. Nekateri hišni posestniki, ki so čakali zaman svojih pol, so šli povpraševati na mestni anagrafični urad radi tega. Ali tam so jih odslovili, ker da so vse pole bile pravilno (?) odposlane in izročene zanesljivim osebam, in kdor jih ni še prejel, naj počaka potrpežljivo. No, razni gospodarji so se naveličali čakati in ko je sedaj magistrat celo zagrozil z kaznijo, ako do 15. t. m. ne oddado vseh pol — obrnili so se raje tudi Neslovenci na naše urade, da jim poskrbe vsaj potrebne pole za popis svojih stanovnikov. In komaj predsinočnjem se je izvedelo v Rojanu, kam so se izgubile magistratove pole. Ko je hči g. Prica grabila listje po borštu v gornjem Rojanu, je odkrila velik omot nemško-italijanskih ovojnih pol in naznanilnic, ki imajo uradno spisane naslove. Za neverne Tomaže so one pole sedaj na vpogled v gostilni rojanskega konsumnega društva, posebno slavni vladiki se lahko prepriča, v kako zanesljive roke je izročila ta važni statistični posel ljudskega štetja za „znanstvo in resnico“.

Posebno olikan hišni gospodar

je Fr. Ranzatto v ulici Calofai 7, ki je svojega najemnika Ivana Kosa včeraj — ko mu je ta prinesel svojo naznanilnico — sprejel z opazko: nočem slovenske pole, jaz sem že sam vse napravil (bravo g. Ranzatto!) in zaničljivo je dostavil „i ščavi va attorno per truffar!“ Vederemo gospod Ranzatto, kako ste sam vse (!!) napravil.

Nesramne grožnje na anagrafičnem uradu.

Dan za dnevom ključje naše ljudi na anagrafični urad in razne sekcije in jih mrcvariyo na vse možne načine. Včeraj je bil klican na anagrafični urad v ulici S. Lucia št. 3 Anton Hladnik, vratar v ulici Felice Venezian št. 7. Temu možu je izpolnil naznanilnico hišni administrator, ki je Italijan, a pošteni in je zato navedel kakor običajni jezik slovenščino. Na anagrafičnem uradu pa so možu grozili, da ga ovadijo gospodarja! Mož se je udal grožnji in podpisal novo naznanilnico!

Tako se dela v Trstu ljudsko štetje!

Ne kažite pol nepoklicanim ljudem!

Na stanovanje Josipa Kovačiča v ulici Olmo 12 je prišel predvčeršnjim predpoludne neki človek in je zahteval, naj mu najemnik stanovanja pokaže popisno polo. Kovačič je bil toliko nepreviden, da mu je ugodil, kajti, čim je imel nesramnejš polo v rokah, jo je — raztrgal na kose! Kaj se je zgodilo pozneje, o tem nismo obveščeni.

Komičen prizor vsled nezaupnosti ljudstva do magistratnih organov.

V Kjadinu, tam blizu ulice Rossetti, ima neki slovenski gospod svojo vilo. — Pri odhodu po svojih opravkih je v očigled kričočim dogodkom zadnjih dni naročil domačim, da ne sme nihče nikoli podpisati, ako bi se predstavljal v hišo kak „štetni komisarji“, temveč mora vsak tak podpis čakati njega. Naročil je tudi, naj se na italijanska vprašanja odgovarja slovenski.

Pred dvema dnevoma je hotel slučaj, da je ostala doma sama služkinja, pravo brhko slovensko dekle. — Nakrat je pozvonilo in predstavila sta se v vili dva magistratova. Govorila sta seveda italijanski in zahtevala od dekleta, naj podpiše prejem nekega lista. Ali dekle je odločno izjavilo, da zna le slovenski in še bolj odločno je zatrnilo, da ne podpiše ničesar. — Eden magistratovcev je prišel lomiti slovenščino in je naganjal deklino, naj podpiše prejem lista; ali dekle je ostalo neizprosno. — Videča, da nič ne odpravi, sta magistratovca pustila list na mizi in izginila.

Ko je prišel domov gospod, mu je služkinja vsa zadovoljna pripovedovala, kako se ni hotela udati „komisarjema“ in ni ho-

tel a nič podpisati. Ko pa je gospodar prečital na mizi ležeč list, je videl, da se ne tiče ljudskega štetja, temveč, da je le neki opomin glede — psov!

Magistratni organi so vsled nastopa zadnjih dni prišli pri ljudstvu ob ves kredit in vero, tako, da jim kmalu ne bo hotel nikdo več kaj podpisati, ako tudi se tiče — psov mesto ljudskega štetja.

Švindlarski komisar za ljudsko štetje in tat. Včeraj zjutraj je prišel k gospe Antoniji Majcen, soprogi Alojzija, stanujoči v ul. Molin a vento št. 7, individui, ki se je predstavil kakor odposlanec društva hišnih posestnikov in zahteval, naj mu izroči pravilno izpolnjeno naznanilnico. G. a Majcen se je podala takoj v drugo sobo, da bi mu prinesla polo. V tej kratki odsotnosti gospe je švindler zagledal na mizi par zlatih uhanov z briljanti, prilastil si jih je, in ko mu je gospa izročila naznanilnico, je brzo odšel.

Gospa je nekaj časa pozneje opazila, da je bila žrtev tatinskega švindlerja in je podala ovadbo na komisarijatu v Kolonji. Policija je kmalu imela tička v svojih pesteh. Dotičnik je 26-letni Ivan Podersai (!), korist v Verdijevem gledališču in stanujoč v ul. Conicoli št. 7.

V njegovem stanovanju so v nekem loncu pod krmo za ptičke našli vkradene uhane. Pri njemu so tudi zaplenili zastavni listek na zlat prstan, ki je bržkone tudi dvomljive provenijence.

SLOVENC! Govorite na sekcijah za ljudsko štetje samo slovenski!

Dnevne novice.

Balkanski prestolonasledniki v Petrogradu. Iz Petrograda javljajo: Iz dvornih krogov se čuje, da prestolonasledniki srbski, bolgarski in črnogorski obiščejo ruski dvor takoj po obisku srbskega kralja pri italijanskem kralju v Rimu. Srbski prestolonaslednik, ki bo povodom obiska svojega očeta v Rimu, odpotuje kmalu na to v Petrograd s črnogorskim prestolonaslednikom Danilom. Iste dni da odpotuje v Petrograd tudi bolgarski prestolonaslednik Boris, tako, da bodo vsi trije prestolonasledniki Srbije, Bolgarske in Črnogore istodobno v prestolnici Rusije.

Ogrsko posojilo. Iz Budimpešte poročajo, da so zaznani za novo ogrsko posojilo presegli 60 kratno svoto. Nemčija sama je signirala 80 mil.

Posledice afere z falzificiranimi dokumenti. Se svojimi atakami je prof. Masaryk že prisilil grofa Aehrenthala na umikanje. Sedaj javlja „Zeit“, da bo odposlanstveni tajnik Svientohowski — to glavno orodje na falzifikaciji — premeščen iz Belegagrada. Tudi to je posledica akcije profesorja Masaryka v aferi z Vladimirjem Vasičem, ki je se svojimi izpovedbami na svojem procesu v Belemgradu naravnost porazno obtožil Svientohovskega in žnjim grozovito kompromitiral vso avstrijsko diplomacijo. Grofa Aehrenthala dolžnost je sedaj, da na neoporečen način dokaže, da on in naš odposlanec v Belemgradu, grof Forgach nista bila v nikakih zvezi z Vasičem. Ali tega ne more, ker je Vasič v soglasju s pričami nasprotno dokazal že na procesu v Belemgradu. Pa saj je naravnost neverjetno že samo na sebi, da bi si upal kak podrejeni uradnik kar na svojo roko spuščati se v taka delikatna, odlojna in nevarna podjetja, o katerih mora — pa naj je še tako omejenega duha — vedeti, da utegnejo imeti težkih in dalekosežnih posledic. Partija grofa Aehrenthala v procesu Masaryk contra Aehrenthala je torej za tega poslednjega že izgubljena in nadaljni nastopi, ki jih napoveduje Masaryk v delegacijah, morejo le še poizstriti justifikacijo. Spoštovanje do samega sebe bi torej velevalo grofu Aehrenthalu, da reši s hitro retirado vsaj to, kar mu ima še odvzeti ta zadnji akt na — diplomatskem ugledu.

Domače vesti.

Junaštvo magistratnih anagrafičnih uradnikov. Prejeli smo: Delavec sem. Te dni sem bil poslan v mestni urad v ulici sv. Mučenikov (S. Martiri) po nekaj ovojnih pol in naznanilnic za ljudsko štetje. Vstopivši v urad sem pristojno in uljudno pozdravil z „Dober dan!“ Da ne bi bil tega storil! Čim so začeli slovenske zvoke, so hrupeli na-me kakor stekli! Jaz pa se nisem dal preplašiti po tem hrupenju in sem energično v slovenskem jeziku ponavljal svojo zahtevo. Sedaj pa se je začela še le prava borba. Groziti so mi jeli z raznimi globami in celo z zaporom, ker da — želim italijanski uradni jezik! Jaz pa sem kar na široko odprl svoja usta in razširil svoji očesi, ker nisem mogel pojmiti, kako da bi s tem, da na uradu italijansko-slovenske občine govorim slovenski in vršim torej le svoje neopravičeno pravo — da bi s tem žalil italijanski uradni jezik! Kajti ni žal besede nistem znil ni proti italijanskemu jeziku, ni proti italijanski narodnosti.

Te nesmiselne grožnje pa so razgrele tudi mene in postal sem glasnej in sem jel naglašati zakon in svojo pravico. Nabralo se je v tem več ljudi: uradnikov in strank. V tej zmešnjavi so mi neprestano žugali z zaporom in so slednjič res pozvali občin-

skega redarja. Jaz pa sem jim zažugal, hoteč oditi: „Ce noče dati meni naznanilnic, pa pride ponje sam...“ in tu sem imenoval neko c. k. osebo. V hipu se je zgodil čudež: gospodje so bili naenkrat krotki in uljudni in polni opravičevanj: La scusi itd. in zvrčali so krivdo eden na drugega. Dali so mi, kar sem zahteval in mi ob obhodu poklonili še en — arrivederci!

Odšel sem v veselem razpoloženju, ki pa ni trajalo dolgo. Tesno mi je postajalo, ko sem razmišljal: če so s teboj, ki se nekoliko zaveden in odločen, tako postopali, kako postopajo šele z drugimi nezavednimi sirotami, vzlasti pa ženskami! Zato pa treba, da so vsi zavedni neizprosni na obrambi pravic našega jezika in naše narodnosti.

Proseški Sokol.

Mestni redarji spadajo med najodurnejše „čuvarje reda“. Da-si jih je mnogo med njimi slovenske krvi, vendar mislijo, da so s tem, da so vstopili pri magistratu v službo, morali prodati tudi svoje duše in svoj jezik. In zato se proti našim ljudem, osobito pa proti onim našim ženskam, ki nosijo zelenjavo, mleko itd. na trg, vedejo tako barabsko, da to že presega vse meje. Poleg tega pa ti naduteži v italijanskih uniformah škodujejo našim ženskam s tem, da jim mleko jednostavno zlivajo proč! Zgodilo se je že večkrat, da so mleko, ki je bilo brezdvomno dobro in pristno, zlili v kanal! In uboga reva, ki je težko prinesla od daleč, je morala solznih oči gledati te izlive laške objestnosti in prepotence! Zahtevamo, da se temu stori konec, da ne bo vsakemu podležu že zato, ker nosi magistratovo kapo na glavi, dano na svobodo, da z nami dela kakor svinja z mehom! Nobena naša žena pa naj ne dopušča, da se jej mleko zliva proč, marveč naj zahteva, če se že radičarju mleko zdi sumljivo, da ga preiskusijo na mestnem fizikatu. Opozarjamo tudi naše gg. mestne svetovalce na to!

Grupistom iz svobodne luke! Ne pozabite, da bifejo Vaši sotrpini! premikači obupen boj z upravo javnih skladišč! Ne pozabite, da ste tudi Vi — izkoriščani delavci! Ne bodite — krumirji!!

Zveza jugoslovanskih železničarjev bo imela dne 14. januarja t. l. ob 8. uri zvečer v dvorani hotela „Evropa“ ustanovni občni zbor krajne skupine Trst, sekcija A. Na zboru bodo razpravljali o važnih stanovskih stvareh ter pridejo tudi govorniki personalne komisije.

Slovenski napisi. Te dni sem bil šel po opravkih skozi sv. Ivan v Lonjer. Videl sem pri tem par žalostnih pojavov, kar se tiče slovenskih napisov na hišah naših trgovcev in obrtnikov. More se reči sicer, da je naše ljudstvo že toliko napredovalo, da stavlja slovenščino na prvo mesto. Nepotrebno pa je, da pomek sploh pristavljajo italijanščino. Tako sem videl napisano nad hišo nekega čevljarja na cesti proti „Višavi“ pod slovenskim napisom tudi „calzolaio“. Ali ni ta kraj tam popolnoma slovenski? Torej ima tudi obrtnik zaslužek od Slovencev. Pa če se nahaja kak Italijan blizu, ali ni njegova dolžnost, da se v popolnoma slovenskem kraju uči slovenski? Kateri italijanski trgovec ali obrtnik v mestu pa ima slovenski napis, vkljub temu, da nas je tu mnogo Slovencev in da redimo marsikaterega italijanskega trgovca in obrtnika?!

Se manj razumljivo pa je, čemu imata dva lonjerska trgovca poleg slovenskega italijanski napis? Koliko Italijanov pa je v Lonjerju? Zadnje ljudsko štetje jih je našlo 63; pa Lonjerji sami menda ne poznajo nobenega od teh, ker jih — ni! Drugi, nego Lonjerji se pa pri teh dveh trgovcih tudi ne služijo. Čemu torej italijanščina v Lonjerju?!

Glede slovenskih napisov samih pa bi svetoval, naj se pazi, da bodo vsaj v pravilni slovenščini. Ali ni sramotno, če se mora pri zgoraj omenjenemu čevljarju nad pravilno pisanim „calzolaio“ čitati spako „člear“? Gospodarsko društvo na Frdeniču ima gostilno „na lepimu zgledu“ (!). V Lonjerju je „prodaialna iestnin“!

Naj se ne zameri za ta opozorjanja. Prihajajo iz dobrega namena. Naša slovenska zemlja bodi čista in lepa, da se nam tuji ne bodo smejali, ko prihajajo v naše kraje! In ravno sv. Ivan (Frdenič) in Lonjer bi morala prednjačiti v tem oziru ostalim krajem v spodnji okolici.

Neprijetno me je dirnilo tudi, ko sem slišal, da omenjena gospoda trgovca v Lonjerju ne prodajata izdelkov, ki se razpečavajo v prid naši šolski družbi. Ker so sicer Lonjerji znani trdni narodnjaki — saj tam lepo vspeva tudi Ciril-Metodova podružnica — sem prepričan, da bo temu kmalu drugače. Pa brez razmere!

Popotnik.

Železniške nesreče. V slovenski prilogi „Časopisa češkega žel. uradništva“ čitamo:

V minulem letu so se kar po vrsti godile železniške nesreče. Seveda jih odpada največ na Avstrijo. Preveč bi bilo, če bi jih hoteli naštevati vse. Opozarjamo samo na zadnje: Bohinjska Bistrica, Rottenmann, Ljubljana, Beljak, Trst. Ljubljanske in beljaške pa tržaške železniške nesreče se ne moremo natančneje dotikati, ker ima vso stvar v rokah sodnija. Nekaj splošnih opomb pa menda ne bo ženiralo nikogar.

O izidu železniške nesreče v Bohinjski Bistrici smo slišali vsi. Mlad železniški uradnik je dobil pet dni zavora. Zakaj je dobil to kazen? In tako kazen? Če je kriv, bi bil moral biti vse drugače kaznovan! Pet dni kazni je toliko, kakor nič. Nam se zato močno zdi, da je dobil Rust to kazen samo na videz in zato, da so s tem skrili prave krivice. Kajti nesreča se je zgodila, in nekdo je moral biti kriv. In seveda: zmirom žrtev birokratske brezvestnosti, prometni uradnik, nikoli pa ne zločinski birokrat pri železniški upravi!

Železniška uprava razsipa vsako leto sto- in stotisočake za investicije. A kam gre vsa ta ogromna svota? Kdo ima korist od tega?

Omenimo naj le toliko, da je prav majhen del tega denarja vsaj kolikortoliko namenjen pametnim in potrebnim napravam.

Izgled. V Rottenmannu se je zgodila nesreča pravzaprav samo vsled tega, ker je imela postaja nezadostne in zastarele varnostne naprave. Enako je bilo v Bohinjski Bistrici. Stevilo tirov na ljubljanskih postajah je tako nezadostno, varnostne medsebojne naprave tako pomanjkljive, da premikajo in ranžirajo vlake kakor da bi vozili gnoj na njivo. Kajpa, drugače niti ne morejo. Tudi v Beljaku je tako, na Jesenicah nič drugače, a o Trstu še govoriti nečemo. Kam torej gre vsako leto toliko denarja, če še najpotrebnejših preosnov v železniških napravah ne moremo dočakati? Zakaj n. pr. ne morejo po tolikih letih obljub in „študij“ razširiti ljubljanskih kolodvorov?

Če kdo radi tega interpelira na pristojnih mestih, mu odgovarjajo, da je res jako potrebna taka razširitev, da pa... itd. Ko pa se je zgodila nesreča, mora biti vsega kriv samo ubogi železničar. Tega citirajo pred sodišče in ga kaznujejo po kakem suhem zastarelem paragrafu, če le morejo. In pravici je zadoščeno, železniška uprava je uzorna in nedolžna.

Nujno potrebno bi bilo, da bi kdo na pristojnem mestu energično vprašal, kje tiči vzrok vsem tem mnogoštevilnim železniškim nesrečam? Morda bi le na ta način prisilili gotove mogotce, da bi kaj poštenega in pametnega ukrenili proti katastrofalnim nezgodam na naših železnicah.

Zimski šport v Bohinju. Z nekako negotovostjo se je zrla na letošnjo zimsko sezono v Bohinju. Minolo nedeljo pa se je izvršila nad vse pričakovanje dobra otvoritev. Izkazalo se je, da so pomisleki gotovih nasprotnikov Bohinja popolnoma neosnovani. Dočim je bilo drugod, kakor n. pr. v Ljubljani, ta dan zelo južno vreme, je bil v Bohinju najkrajše zimski dan in popoludne ob treh smo čitali v senci — 3 C. Sportni vlak in brzovlak sta pripeljala iz Gorice in iz Trsta mnogo odličnega občinstva. Na sankališču ter poleg njega je vladalo najživahnnejše življenje in najizbornejša zabava. Izurjeni sankalci, med katerimi je bilo zlasti mnogo častnikov iz Primorja, se niso izkazali le za navdušene prijatelje tega športa, temveč so s svojimi bravurami marsikatero novince navdušili za ta šport. Poleg teh pa so smučarji, tako začetniki kakor izvežbani, s svojo žilavostjo in s svojo drznostjo vzbujali občudovanje, pri zaprekah pa včasih tudi precej smeha. Vse se je vračalo v najboljšem razpoloženju domov. Med nedeljskimi gosti smo opazili poleg drugih tudi podravnatelja državnih železnic v Trstu, vladnega svetnika Aurednička, z nekaterimi višjimi uradniki ravnateljstva v Trstu, ki se je jako pohvalno izrazil o prireditvi sankališča, podpredsednika državnega zbora, državnega poslanca Josipa Pogačnika itd. To nedeljo bo v Bohinjski Bistrici še veliko več življenja, ker je že došlo mnogo vprašanj in naročil in bo tudi v hotelu „Triglav“ tako v soboto zvečer kakor v nedeljo čez dan sviralagodba. Zato se smejo Bohinjci nadejati, da jih ta dan ne posetijo samo gostje iz Primorja, temveč tudi iz Ljubljane in gorenjskih mest.

Novo društvo. C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva „Tržaška sokolska župa“ s sedežem v Trstu.

Tržaška mala kronika.

Zamuda v prihodu „Semiramis“. Včeraj je z več nego 13-urno zamudo priplul v Trst aleksandrijski Lloydov brzoparnik „Semiramis“ pod poveljstvom kap. Martinoliča. To zamudo je povzročila poškodba v cevi kotla, katera poškodba je bila nastala še pred odhodom iz Trsta.

Kvartet goljufov. V neko ljudsko kavarano na trgu Barbacan so prišli včeraj 18 letni težak Anton Schiavon, in neki Sime Ciklič, Ivan Frankovič in Ivan Stanič. Izpili so skupaj dve steklenici piva, štiri kozarčke absinta, belo kavo in pet čaj mleka. Ko je natakare stregel drugim gostom, jo je četvorica drug za drugim tiho popihnila. Schiavona so pa pozneje aretirali.

Goljufija pri igri. Delavec Ivan Dukič, stanujoč v ul. Crosada št. 10, ki je še le nedavno dospel iz Črnogore, se je smočil sestel z dvema osebama iz Hercegovine, ki sta ga povabile na igro na karte. Dukič se

SLOVENC! Govorite na sekcijah za ljudsko štetje samo slovenski!

je povabilu odzval. Neznanka staga odvedla v slaboznana krčmo „Alle tre porte“ v Krosadi in Dukič je v še ne eni uri izgubil 150 K. Oba prefrigana lopova sta igrala z zabeleženimi kartami. Oškodovanec je potem goljufijo prijavil policiji.

Radi poverjenja. Gospa Ada Czerwinsky, stanujoča v ul. Boschetto št. 40, je dne 9. t. m. izročila neki Mariji Salvenghi več komadov ženske obleke v skupni vrednosti 500 K, naj jih proda in naj zvečer istega dne prinese skupljeni denar ali pa obleko nazaj. Nu, Salvenghi se ni več vrnila. Sinoči je oškodovanka ovadila vso stvar na policiji.

Pili in ne plačali. V gostilni Via Madonna del mare št. 18 je pred sinočnjem pleskar Marij Jagodnik, star 19 let, popival da je bilo veselje. Ko je pa prišel strašen „quart d'heure de Rabelais“, na plačanje — je možakar napovedal bankrot. Pozvani redar ga je nato povabil v hotel Tigor.

K. Gregoret, vodja rest. „Alla Cooperativa“ je včeraj prijavil na policiji nekega Hermenegilda Togarazzi, ki se sedaj skriva, in proti kateremu so bile že podane druge ovadbe, da je v omenjeni gostilni več dni jedel in pil, in da je potem izginil kakor kafa. Račun znaša 24 K.

Koledar in vreme. Danes: Bogomir šk. — Jutri: Hilarij šk.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 4° Ceis. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Semtertja oblačno, zmerni vetrovi. — Zelo hladno. V začetku lepo, potem motno.

Naše gledališče.

„KRASNA LIDA“

krasna češka burleska s petjem, godbo in plesom v nedeljo ob 4. uri. popoldne.

„JERNEJ TURAZER“

Predstava te znamenite igre iz delavskega življenja, ki je ni bilo še na našem odru, bomo videli v nedeljo ob 8. uri zvečer.

Igra ima zelo aktualno vsebino. Pričakovati je zato dobrega obiska, posebno od strani delavcev in vseh, ki se zanimajo za socialna vprašanja. Ker torej mislimo, da bo res velik naval v nedeljo zvečer, bi svetovali vsem, da si pravočasno preskrbijo vstopnice.

Opozarjamo, da te igre ne bomo tako kmalu več videli.

V nedeljo bo torej prilika, da se nadivimo ob idejah in plemenitosti „Jerneja Turazerja“.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

VERDI. Program za prihodnje predstave je sledeči: V soboto opera „Vestale“, kakor časten večer gospe Ester Mazzoleni. V nedeljo in v torek opera „Manon Lescaut“. Pripravlja se opera ruskega skladatelja Musorgskega „Boris Godunov“.

POLIT. ROSSETTI. Cirkus.

EDEN. Varijetetna predstava.

Društvene vesti.

Slov. akad. fer. društvo „Balkan“ ima v soboto 14. t. m. v prostorih restavracije „Balkan“ svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Začetek ob 8. in pol zvečer.

Kujiga za predloge je na razpolago v „Slov. Citalnici“.

Bratno društvo „Mladina“ v Križu bo imelo svoj občni zbor dne 16. t. m. ob 4. uri pop. v društ. prostoru.

Cercle-franco-illyrien de Trieste. Prosim gg. odbornice in odbornike, da pridejo v petek dne 13. t. m. četrt ure pred konverzacijo na odborovo sejo. Na dnevnem redu je zelo važna stvar.

Podpredsednik.

Št. Jakobška Čitalnica priredi v soboto 28. t. m. v dvorani „Trg. izobr. društva“ društveni ples. Opozarjamo že sedaj prijatelje „Čitalnice“ na ta ples, ki bo nudil tudi obilo druge zabave.

Tržaška podr. Glasbene Matice. Odborova seja bo danes zvečer po pevski vaji v „Delavskem podpornem društvu“ ob 9. uri zvečer. Naj se odzovejo vsi odborniki polnoštevilno.

Pevsko društvo „Trst“. — Društveni odsek priredi v nedeljo 15. celodnevni pešizlet. Zbirališče kavarna Commercio ob 7. in pol. Odhod ob 8. in pol. zjutraj.

Odbornike „Pogrebnege društva“ pri Sv. Jakobu vabim na sejo, ki bo v soboto ob 8. uri zvečer v prostorih „Konsumne zadruge“ pred cerkvijo. Pozivljamo tudi vse člane, da poravnajo zaostalo mesečnino. Ker se imajo sklepati računi, prosim radi tega gotove udeležbe vsega

odбора. Konečno vabim, da bi na novo vstopilo v to prepotrebno društvo čim več novih členov.

Predsednik.

Društvo jugoslovanskih železniških uradnikov. Vse gg. odbornike prosim, da bi zanesljivo in točno prišli k izredni odborovi seji, ki bo danes zvečer ob 8. uri v društveni sobi.

Predsednik.

Zavarovalnica goveje živine za vasi Prosek-Kontovelj vabi svoje ude na občni zbor, ki bo v nedeljo dne 15. t. m. ob 1. uri pop. v „Gospodarskem društvu“ na Proseku.

Moški zbor podružnice „Glasbene Matice“ v Trstu. Danes zvečer začnejo zopet redne vaje za moški zbor. Ob tej priliki vabim p. n. gospode pevce, da se vaji polnoštevilno udeležijo. *Novi dobrodošli!* Danes je vaja samo za base; tenori imajo vajo v torek 17. t. m. Začetek ob 8. uri v prostorih „Del. podp. društva“.

Št. Jakobška mladina je vabljena k seji, ki se vrši danes v petek ob 8. uri zvečer v prostorih „Kons. društva“ pri sv. Jakobu.

Ker treba pričeti z delom za maškarnado na pustno soboto, nadajamo se obilne udeležbe.

Tržaško bratno in podporno društvo vabi gg. odbornike in njih namestnike k redni seji, ki se vrši danes v petek ob navadni uri zvečer.

Nar. del. organizacija.

Javni shod N. D. O. v Škedenju. V soboto dne 14. t. m. se bo vršil v Škedenju v prostorih gostilne „Gospodarskega društva“ javni shod. Začetek ob 8. uri zvečer. Vabljeni so vsi tovaršiji iz Škedenja in bližine, da se udeležijo tega shoda, posebno so vabljeni delavci Škedenjci, da se istega udeležijo polnoštevilno.

V nedeljo priredi N. D. O. javni shod v Dolini. Začetek ob 4. uri popol. Naznanja se tem potom vsem Dolinčanom, Borštanom in Ricmanjcem, da se udeležijo tega važnega shoda.

DAROVI.

— Družba Muskovič in drugi pri proračunu njih stavbe darujejo kron 10 — za novi vrtec v mestu. — Denar hrani uprava.

Poslano.*)

Podpisani **Posojilnici v Celju** se je sporočilo, da se hujska proti njej, ter vznemirja njene vložnike s tem, da bo imela velike zgube pri Glavni posojilnici v Ljubljani.

V pojasnilo izjavlja Posojilnica v Celju, da nima pri Glavni posojilnici v Ljubljani nobenih vlog in sploh nobenih terjatev ter da z Glavno posojilnico v Ljubljani ni in ni bila nikdar v poslovnem stiku in tudi ni njena članica.

Sploh je Posojilnica v Celju ena izmed najbogatejših in najmočnejših slovenskih posojilnic ter nudi za varnost hranilnih vlog nele rezervni fond po K 360.000 — po letnem sklepu 1910 —, temveč tudi neomejeno jamstvo na d4400 članov.

Posojilnica v Celju,
registrovana zadruga z neomejeno
zavezo.

Poslano*)

Z ozirom na to, da se na tukajšnjem trgu čuje, da se gosp. F. PRIMC izdaja kot naš zastopnik, izjavimo, da je naš edini glavni zastopnik za Trst, Istro, Gorico, Furlanijo in Kras, gospod **GIUSEPPE ROSAK** v Trstu.

Erste Stadtmühle Cilli
JOSEF LENKO & Co.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor mu zakon vелеva.

Kdor odpotuje

naj se preskrbi z vsem potrebnim v novi trgovini D. ARNSTEIN „Alp. Alpinista“ v Via Sebastiano šte. 7.
Bogata zaloga zadnjih novosti, kovčkov, torb, torbic, športnih potrebščin itd.
MLUVI ČESKY! **MLUVI ČESKI!**

POHIŠTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO
PO ZMERNIH CENAH
RAFAELE ITALIA
TRST - VIA MALCANTON - TRST

SCHICHT - STEARIN SVEČE

LEDA

NAJBOLJŠA VSEH ZNAMK! APARTEN
ELEGANTEN ZAVOJ.

NE CEDIJO SE NE DAJEJO SAJ
NE DIŠIJO NE KADÉ
GORÉ SVITLIM IN MIRNIM PLAMENOM!!

Kron 6200!

AUTOMOBILI FORD 1911

Največja tovarna sveta. Izdelovanje letno 40.000 voz edinega tipa CHASSIS 20 HP šest raznih tipov kočij. Kočija „FORD“ je najpopolnejša, najhitrejša in natekonomičnejša kar jih obstoji. — GENERALNI ZASTOPNIK

ANTON SKERL - TRST

Piazza Goldoni 10-11, Tel. 1734

Velika centralna garaga, ulica del Saohi 16, vokal ulica Boschetto TELEFON 2247. STOCK PNEUM GOODRICH (amerikanske).

Automobili na posodo po smerni cenl.

Varstvo in vzdrževanje avtomobilov. — Solidna postrežba.

Koncipijenta !!!

če možno s substitucijsko pravico sprejemem v svojo pisarno. Vstop, - plača in drugo po dogovoru. -

Ponudbe na: **Dr. FRAN NOVAK**
odvetnik v Ljubljani.

Krojačnica : Andrej Lazar

!!! Trst, ulica Valdirivo šte. 27, I. n je preskrbljena s pristnim angleškim blagom zadnje mode v veliki izbiri in izdeluje vsakovratno obleko po najnov. kroju. Zmerne cene. Ugodni pogoji plačevanja

Český hostinec
v Trstu

Alla Meridionale

Via Belvedere

Češka gostilna
v Trstu

Francesco Gasparini
ODLIKOVANA DELAVNICA

za umetn. pohištvo

in okrašenje

Trst, ulica Giuseppe Gatteri 34

Josip Semulič

TRST, ulica dell' Istituto št. 5

Priporočam slav. občinstvu **SVOJO PEKARNO** in **SLADUČIČARNO**, v kateri se dobi cel dan svež kruh in raznovratne sladčice. Mok I. mlinov ter maslo Likeri, vino in pivo v stekl. Postrežba tudi na dom.

Spretnega sollicitatorja

večnega slovenskega in italijanskega jezika sprejme odvetniška pisarna dr. FRANA BRNČČA in dr. M. PRETNERJA v Trstu via Nuova šte. 13, II. Plača po dogovoru. Nastop dne 1. februarja 1911.

Nnenje gospoda dr. N. Deuuletian-a v Carigradu

G. J. SERRAVALLO

Trst.

Predpisal sem večkrat Vaše **SERRAVALLOVO KINA - VINO Z ŽELEZOM** (Vino di China Ferruginoso Serravallo), svoji klientell in imel sem vedno čudovite vspehe. Upliv tega izvrstnega izdelka je hiter in gotov.

CARIGRAD, dne 3. decembra 1909.

Dr. H. N. DEUVLETIAN.

Novo pogrebno podjetje v Trstu

Corso št. 49 (vokal Piazza C. Goldoni) Telefon 1402

Popolnoma preskrbljeno z vso potrebno opravo za izvršitev pogrebov vsakerega razreda. Ima na izbero monumentalne voze s steklom in električno razsvetljavo, črno-zlate črno-srebrne, belo-zlate itd. Prevažna mrljice na vse dele sveta. — Umetna oprava za postavljanje mrtvaških SOB in ODROV. Prodaja razne krste, sveče, vence iz umetn. svežih cvetic, porcelane, perle, metala **VSE MRTVAŠKE PREDMETE.** — Gene ugodne.

Priporočamo našim **KOLINSKO CIKORIJO!**
gospodinjam - - - iz EDINE Slovenske Tovarne v Ljubljani. - -

— Za Božičnico je darovala podružnica čevljarske zadruge z Mirna v Trstu, Piazza Barriera vecchia 38, 2 para novih otroških čevljev. Priporočamo to narodno prodajalno, ker blago je dobro in cene nizke.

— Za „Sokolski odsek“ v Barkovljah je daroval g. Nikola Šavljansky K 5 in za Ciril Metodovo podr. K 5, g. Premrov K 1 in A. M. 50 st.

— V odgovor novoletnega voščila rod-bine Rapotec daruje g. Sorn 2 K podružnici družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu.

— Za isto podružnico se je nabralo pri vpisovanju za ljudsko štetje v slov. šoli, ul. Giuliani 4 K 20 st.

— Nabiralniki St. Jakobške podružnice so nesli meseca decembra:

Gostilna Konsumnega društva	K 4:17
Kosičeva gostilna	1:21
Gostilna Babičeva	1:53
Gostilna Jadran	—44
Skupaj	K 7:35

Vesti iz Goriške.

Iz šolske službe. Profesor na moškem učiteljskem v Goriči Albert Šubic je pomaknjen v 7. činovni zgrad, suplent na državni gimnaziji v Goriči Rudolf Lavrenčič je imenovan provizorično glavnim učiteljem na tamošnjem moškem učiteljskem.

Novo društvo. C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva: Podružnica Selo-Vrtovin-Gojče C. M. D. v Ljubljani.

Občni zbor društva „Ladija“ v Devinu se je vršil v nedeljo popoldne in je bil precej številno obiskan kljub nasprotovanju dveh ali treh. G. predsednik Ivan Pless je ob kratkem obrazložil situacijo društva. G. tajnik, blagajnik in knjižničar so prečitali vsak svoje poročilo. Potem pa so bile volitve.

Predsednikom je izvoljen enoglasno g. Ivan Pless, odborniki pa gg. R. Gasperin, I. Pecikar, A. Gabrovec, I. Colja, J. Švara, J. Švigelj; namestniki: gg. M. Pless in A. Peric in preglednika računov gg. D. Pecikar in J. Klemenc.

Poleg že naročenih listov naroči društvo tudi „Ljublj. Zvon“.

Pevsko društvo „Mladina“ v Križu pri Sežani bo imelo svoj občni zbor dne 14. t. m. ob 4. popoldne (in ne ob 6.) v društvenem prostoru.

Požar v sv. Križu pri Sežani. Požar je izbruhnil danes dne 10. t. m. ob 8. uri zvečer v hlevu za govejo živino posestnika Josipa Macarola v Križu. Ko to pišem, gori še dalje. Radi velikega vetra so bližnja poslopja v nevarnosti. Živino so rešili pravčasno. Zgorelo pa je obilo krme in mnogo stelje. Stavba hleva je bila skoro nova in z opeko krita. Škoda utegne biti okoli 4000 K, ki pa je pokrita z zavarovalnino. Vzrok požarja ni znan. Žalibog, da nimamo pri nas nikakih gasilnih priprav.

Druge slovenske dežele

Tujski promet v Ljubljani leta 1910. Minulo leto je prišlo v Ljubljano 64.677 tujcev, 1596 več nego leta 1909. V hotelih jih je prenočevalo 49.445, po raznih drugih gostilnah in prenočiščih pa 15.232.

Književnost in umetnost

„Slovan“, mesečnik za književnost, umetnost in prosveto. — V tem mesecu je izšla 2. številka IX. letnika, ki prinaša razne proizvode modernih pesnikov in pisateljev a la Pugelj, Lah, Golar, Premk, Mara Tavčarjeva i. t. d. ter razne slike in portret Vrazove Julije. Zanimiv je tudi pregled o književnosti in glasbi. List zasluži vsestranske podpore, posebno pa odkar vodi uredništvo neumorni dr. Fran Ilešič. Priporočamo ga v naročitev (Letno K 12).

Razne vesti.

Stavka hišnikov v Pragi — je končala, a hišniki niso dosegli ničesar. Policija je naložila mnogo hišnikom prav občutne kazni in tako premagala njih upor.

Kuga v Harbinu. Iz Petrograda: V kitajskem delu mesta Harbin razsaja strašna kuga. Mrlički leže kar po ulicah in bati se je, da se kuga zanese tudi na Rusko.

Žrtve potresa v Aziji. Glasom došlih poročil se računa, da je vsled potresa v Turkestanu našlo smrt nad 1000 oseb. Ali ker manjkajo iz mnogih krajev vsled preganjanih brzojavnih zvez še poročila, sodi se, da je število žrtev še več.

Gospodarstvo.

Uvedba monopola na žigice. Po izjavah, ki jih je podal ogrski finančni minister v ogrskem državnem zboru o predpripravah, za uvedbo monopola vžigalic v obeh državnih polovicah, je gotovo, da bo ta monopol v celi monarhiji v najkrajšem času uveden. V Avstriji so predpriprave bolj dozorele, nego na Ogrskem. Avstrijsko finančno ministerstvo se sicer še ni odločilo ali bo država sama izvrševala monopol, ali ga pa da v najem neki samostojni družbi. In-

dustrijski svet se je v svoji zadnji seji pečal s tem vprašanjem. Izrekel se je za to, naj monopol izvršuje posebna najemniška in obrtna družba. Iz materijala, ki sta ga nabrali obe vladi, je razvidno, da najbrže dajo prednost posebni monopolni družbi, ker bi bil na ta način riziko države minimalen. Tudi fin. min. Bilinski je pred svojo demisijo vprašal vse tovarne za izdelovanje vžigalic tostranske državne polovice, za kakšno svoto bi odstopile svoje naprave. Kupne cene so bile pa tako neizmerno visoke, da bi bilo lukrativno izrabljanje tega monopola popolnoma nemogoče, če bi se plačale te cene. Razventega bi morala pa država kupiti še precejšnjo število tovarov za izdelovanje mazila za čevlje. Na ta način bi morala tudi to fabrikacijo monopolizirati, ali pa dotične obrte opustiti, kar bi kupno ceno zopet zvišalo.

Pod takimi pogoji je skoraj neverjetno, da bi država izvrševala monopol v svoji režiji. Če se ustanovi obratna družba, tedaj je največ upanja, da prodre načrt avstrijske „Länderbanke“. Če država sprejme ta načrt, tedaj bo lahko že vnaprej računala z gotovimi dohodki in dobi polagoma popolnoma zastoj vse tovarne za izdelovanje vžigalic.

Dočim bi v Avstriji „Länderbank“ sama ustanovila omenjeno obratno družbo, bi na Ogrskem pri tem sodelovale ogrska eskomptna banka in ogrska trgovska banka. To vprašanje bo v nekaterih dneh rešeno in bo monopol uveden, kakor kmalu mo-

goče, in sicer na ta način, da bo imel veljavo s 1. januarjem 1911.

Po „Zadrugi“.

Listnica uredništva.

F. K. v Gorici. Vaša ideja je uvaževanja vredna, a stvar bi morala biti osnovana na široki podlagi. Pred vsem bi se moral v Gorici osnovati odbor, ki naj bi izdal primeren proglas ter začel nabirati prispevke. Brez organizacije pa je bolje, da se ne začne, ker je že naprej gotovo, da bi se ne doseglo nikakega omembe vrednega vspeha.

Tovarna cementnih in glinastih izdelkov v Ilirski Bistrici

poroča svoje izdelke, kakor: raznovrstne cevi, tlakovne plošče v vseh barvah, vse vrste okrasov, podboje vrat in oken, nagrobne spomenike, altarje, cementno opeko, marmorirane in navadne stopnjice, kipe in sploh vse v to stroko spadajoče predmete. Naročila izvrše se točno in po najnižjih cenah, kakovost izdelkov je izborna.

Širite EDINOST

Splošno anonimno društvo za prevažanje

Via Ghega 3. Telefon 2487.

Shramba in prevažanje pohištva
Telefon 1220.

Razpošil. in shramba kovčkov
2572.

Čiščenje in shramba preprog
Telefon 2573.

MEHANIČNA DELAVNICA

F. Miheučič & F. Venutti

Trst - Via Tiziano Vecellio 4.

Popravlja in postavlja stroje in parne kotle, parne motorje, na plin, benzin in nafto. Industrijske instalacije vsake vrste: mline, stiskalnice in čistilnice. Specialitet: žag za kamnje, stikalnice za grozdje; stroji za obdelovanje lesa. Izdelovanje o sil in uzorcev za testiranje in biškore. — Zaloge novih in starih motorjev, brizgalnic, strojev za vzdrževanje zidarskega materijala, mletje kave, drož in drugih tehničnih predmetov.

Odprti se
v Škedenju

kinematograf „Adria“

Elegantna dvorana, sestavljena op najmodernejših načrtih.

Vsaki torek, četrtek in soboto nov program.

VSTOPNINA: I. mesto 30 vin., otroci in vojaki 20 vin. II. mesto 20 vin., otroci in vojaki 10 v.

:: Panificio Triestino ::

Otvoritev filijalke na Opčinah

ob sežanski cesti.

Zaloga in delavnica F. VIDALI, Trst via S. Lazzaro 22

Prejemlje naročbe, poprave in čiščenje vsakovrstnih kožuhoval.

Shranjuje kožuhovalne z jamstvom zoper kakoršno si bodi škodo

Čevljarnica „Alla città di Trieste“

GIACOMO FREGAN di S.

Trst, ulica delle Poste št. 6, vogal ulice Nicolò Machiavelli

Velikanski prihod zadnjih novosti

čevljev za moške, ženske in otroke

zajamčene kakovosti.

Angleško blago lastnega izdelka. — Specialiteta: plesni čevlji in čevlji sorré.

Priporočajo se posebno:

LOVSKI IN PLANINSKI ČEVLJI.

Zelo zmerne cene.

Zaloga pet iz gumija: ORIGINALNI BERSON.

Odda se gostilna z dekretom v našem. Gostilniške potrebnosti se prodajo. Poveljni nasveti. Naslov pri Edinosti. 66

Proda se takoj vrče za prenašanje mleka. — Naslov pove Inzeratni oddelk Edinosti. 65

Gospodična ki govori in piše perfektno slovenski in nemški, vešča šivanja in friziranja išče primerne službe. — Trst S. Luigi, Kladin 685. 64

Prilika. Kuhinjska oprava iz aluminija, K 50. Specialiteta: predmeti za darove. — Umberto Ceca — Trst, via Caserma 11. 1864

Radi izpraznenja skladišča se prodajo na bloc, izborna prilika, vrata, okna, železna okna. Za informacije obrniti se ulica Piccardi 18. 66

Mladi brašerji se vdobijo v okolici. Naslov pove Inzeratni oddelk Edinosti. 64

Par volov mla dih za mesarja ali za vprego se prodajo. Naslov pove Inzeratni oddelk Edinosti. 65

Babica sprejme v lastno vilo z vrtom porodnice. Stroga tajnost. Snaga in dober zrak. Naslov pove Inzeratni oddelk Edinosti. 63

Več stanovanj z vodo, soba in kuhinja, se oddajo v najem z 20. t. m. v ulici Ponizianino (sv. Jakob) št. 9. — Renato Štolfa, II. nad. 62

Mesarji in peki!

: **Beli predpasniki** : z ušitim monogramom, velikost po navedbi iz dobrega platna pol dueata K 10'20 isti iz lana . . . pol dueata K 12'-- kakor tudi druge tkanine, roboi, obrisaške, blago za srajce, za postelje, pošilja po pošt. povzetju

JOSIP VLACH

kalnica platnenega blaga ČERV HOR. KISTELEK na Češkem. — TOVARNŠKE CENE. — Kar ne ugaja se pošlje nazaj.

Češka vzajemna zavarov. na življenje

ZADRUŽNI ZAVOD

C. k. priv. Prva češko vzajemne zavarovalnice, ustanovljene l. 1827 v PRAGI (Lastna palača).

Najugodnejše življensko in rentno zavarovanje.

Moderni zavarovalni pogoji in specij. tarifi za ženske. Predno se odločite zavarovati se na življenje, zahtevajte v lastno. Interesno prospekt potom GLAVNEGA ZASTOPSTVA Češke vzajemne zavaroval. na življenje v Trstu, ul. Squero Nuovo 13 (nasproti glavne ošte).

Nov buffet pri sv. Ivanu

Luigi BRAIDOTTI

Via S. Gillino št. 1157 (Sv Ivanu) Trst

Izbor razne svinjine

n sira, kakor tudi piva, vina in likerjev s potrebnimi kavo. Se priporoča LASTNIK.

Odprto do ene popoldne.

TRVDKA

Adolf Kostoris

skladišče oblek za moške in dečke

Trst, Via S. Giovanni 16, 1.

TELEFON 261 Rem. II.

(zraven restavracije „Cooperativa“ ex Hacker)

Prodaja na mesečne ali tedne obroke

obleke in površnike za moške

perilo itd po dogovornih cenah.

POZOR! Skladišče ni v pritličju, ampak v I. nad.

== Skladišče ==

izgotovljenih oblek

FARCHI

== TRST ==

ul. Giosue Carducci 32.

Velika izbira oblek, moških in deških sukenj po nizkih cenah.